

Staða aðgerða

Aðgerð 24.

Þau stjórnvöld sem fara með valdheimildir á vinnumarkaði (lögreglan, ríkisskattstjóri, Vinnueftirlitið, Vinnumálastofnun) geri með sér formlegt samkomulag um skipulegt samstarf gegn brotastarfsemi á vinnumarkaði. Formbundið verði reglulegt samráð og samstarf þessa samstarfsvettvangs við aðila vinnumarkaðarins um stöðumat, greiningu og sameiginlegt vinnustaðaeftirlit.

Að frumkvæði félagsmálaráðuneytisins hefur samstarfshópur með fulltrúum frá lögreglu, ríkisskattstjóra, Vinnueftirliti ríkisins og Vinnumálastofnun þegar hafið störf. Hópnun er ætlað að vinna saman að eftirliti á vinnumarkaði á grundvelli þeirra heimilda sem hvert og eitt stjórnvald hefur lögum samkvæmt, ekki síst í forvarnarskyni. Enn fremur er hópnun ætla að móta tillögu að formlegu samstarfi framangreindra aðila gegn brotastarfsemi á vinnumarkaði auk þess sem gert er ráð fyrir að hópurinn móti tillögu að formlegu samráði og samstarfi hópsins við samtök aðila vinnumarkaðarins, svo sem hvað varðar greiningu og stöðumat hverju sinni á vinnumarkaði og sameiginlegt vinnustaðaeftirlit. Þá er gert ráð fyrir að hópurinn greini hugsanlegar hindranir hvað varðar samstarf hópsins við eftirlit á vinnumarkaði og komi með tillögur um lagabreytingar telji hópurinn þörf á slíkum breytingum, svo sem í tengslum við heimildir þeirra sem aðild eiga að hópnun til öflunar og miðlunar upplýsinga í þágu eftirlits með brotastarfsemi á vinnumarkaði.

Drög að samstarfssamningi eru langt komin og reiknað er með að forstjórar stofnanna skrifi undir hann fyrir lok mánaðarins.

Félagsmálaráðuneytið mun fylgja starfi samstarfshópsins eftir og hafa frumkvæði að því að formgera samstarf hópsins og samráð hans við samtök aðila vinnumarkaðarins í samvinnu við þau stjórnvöld sem eiga fulltrúa í hópnun og samtök aðila vinnumarkaðarins þegar tillögur hópsins þess efnis liggja fyrir en þó ekki seinna en á haustmánuðum 2019. Þá mun ráðuneytið hafa frumkvæði að því að óska eftir upplýsingum um tiltekna tengiliði frá öðrum stjórnvöldum sem kunna að koma að málum sem samstarfshópurinn hefur til meðferðar hverju sinni, svo sem frá Útlendingastofnun, Tollstjóra og Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

Aðgerð 29.

Kortlagðar verði með skipulegum hætti þær lagaheimildir sem stjórnvöld og aðilar vinnumarkaðarins hafa til að skiptast á gögnum og upplýsingum og gefin út handbók fyrir starfsmenn sameiginlegs vettvangs. Veittar verði viðbótarlagaheimildir eins og tilefni kann að verða til.

Meðal þess sem samstarfshópi stjórnvalda (lögreglan, ríkisskattstjóri, Vinnueftirlit ríkisins og Vinnumálastofnun) er ætlað að vinna að, sbr. aðgerð 24, er að semja handbók um upplýsingaröflun og upplýsingarskipti fyrir starfsmenn samsráðsvettvangsins. Sú vinna er hafin.

Aðgerð 31.

Bætt verði verulega upplýsingagjöf til erlendra starfsmanna, t.a.m. með stofnun ráðgjafarstofu og aukinni upplýsingagjöf á vefnum. Einnig verði skipulögð upplýsingagjöf til atvinnurekenda um starfskjör.

Meðal þess sem samstarfshópi stjórnvalda (lögreglan, ríkisskattstjóri, Vinnueftirlit ríkisins og Vinnumálastofnun) er ætlað að vinna að, sbr. aðgerð 24, er að móta tillögu að formlegu samráði og

samstarfi hópsins við samtök aðila vinnumarkaðarins, svo sem hvað varðar greiningu og stöðumat hverju sinni á vinnumarkaði og sameiginlegt vinnustaðaeftirlit. Gert er ráð fyrir að við þá vinnu verði meðal annars litið til þess hvernig unnt sé að bæta og samræma upplýsingagjöf hlutaðeigandi aðila til erlendra starfsmanna sem og til atvinnurekenda um starfskjör erlendra starfsmanna samkvæmt gildandi lögum og kjarasamningum, svo sem á vefnum.

Aðgerðir 22, 25, 26 og 28.

Aðgerð 22.

Heimildir til refsinga verði auknar, í samráði við aðila vinnumarkaðarins, ef atvinnurekandi brýtur gegn lágmarkskjörum launamanns.

Aðgerð 25.

Útfært verði hvernig megi fyrirbyggja alvarleg og/eða ítrekuð brot gegn starfsmönnum með því að útvíkka refsíðabyrgð lögaðila og fyrirsvarsmanna.

Aðgerð 26.

Stjórnvöldum verði veittar lagaheimildir til að taka á brotastarfsemi, m.a. með þvingunarúrræðum og stjórnvaldsviðurlögum.

Aðgerð 28.

Komið verði í veg fyrir brotastarfsemi á vinnumarkaði undir formerkjum starfsnáms eða sjálfboðaliðastarfsemi og markaður skýr rammi um hvað skuli heimilað undir þeim formerkjum.

Félags- og barnamálaráðherra mun skipa nefnd með fulltrúum frá samtökum aðila vinnumarkaðarins, Vinnumálastofnun og Vinnueftirliti ríkisins til að hrinda í framkvæmd aðgerðum 22, 25, 26 og 28. Gert er ráð fyrir að hópurinn verði skipaður á vor/sumarmánuðum 2019 og að ráðherra leggi fram frumvarp með nauðsynlegum lagabreytingum að mati hópsins, hvað varðar framangreindar aðgerðir, eigi síðar en á næsta löggjafarþingi. Jafnframt er gert ráð fyrir að í þeim tilvikum þar sem ekki verði talin þörf á lagabreytingum verði verklag og samvinna hlutaðeigandi aðila felld inn í formlegt samráð og samstarf þeirra aðila sem fara með eftirlit á vinnumarkaði, sbr. aðgerð 24.

Aðgerð 23.

Komið verði upp föstum samráðshópi stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins sem beri ábyrgð á sameiginlegri stefnumótun um aðgerðir gegn brotastarfsemi á vinnumarkaði.

Félags- og barnamálaráðherra mun skipa samráðshóp stjórnvalda og samtaka aðila vinnumarkaðarins á haustmánuðum 2019. Mun ráðherra fela hópnunum að koma með tillögur að sameiginlegri stefnumótun þeirra aðila sem fara með eftirlit á vinnumarkaði hvað varðar aðgerðir gegn brotastarfsemi á vinnumarkaði, þar með talið félagslegum undirboðum. Eftir að slík stefna hefur verið samþykkt af stjórnvöldum er gert ráð fyrir að hópurinn fylgi henni eftir.